

LA CAPSA DE LES PARAULES

RECURSOS EDUCATIUS
Biblioteques de Girona

Vídeo FLORS

LA CAPSA DE LES PARAULES

PRESENTACIÓ I OBJECTIUS

Foment de l'oralitat

PROPOSTA D'ACTIVITATS

Racó de paraules i creació

BIBLIOGRAFIA I MATERIALS

Llibres i elements de la capsa

LA CAPSA DE LES PARAULES

Presentació

El recurs educatiu que heu escollit neix en el si de la biblioteca com a activitat setmanal i de manera presencial per al foment de l'oralitat entre el públic familiar.

La voluntat és oferir un espai de lectura oral i de recuperació d'elements populars i tradicionals com ara cantarelles, dites, refranys, endevinalles i embarbussaments.

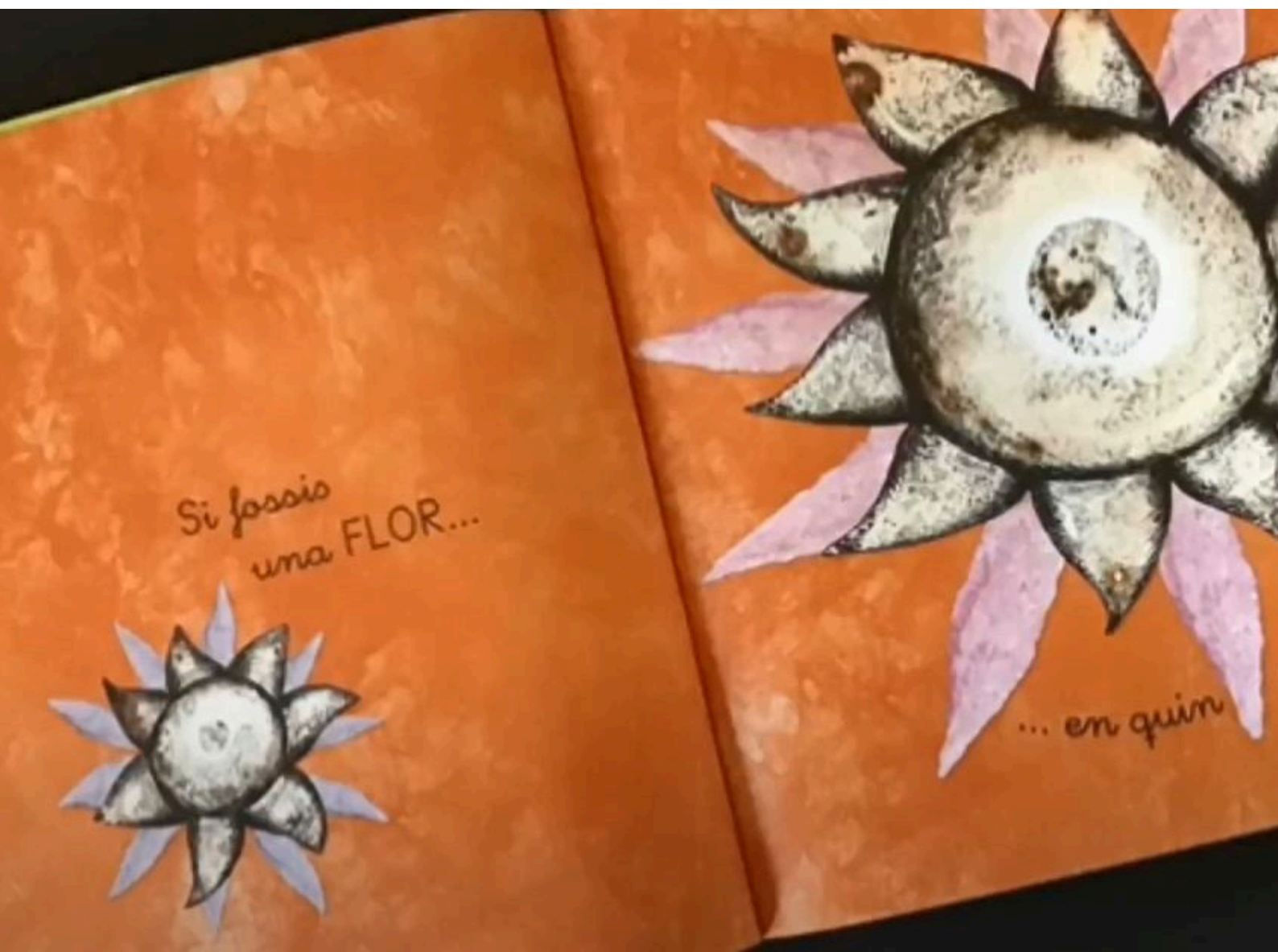
Volem potenciar la riquesa del nostre patrimoni oral i apropar-lo als infants, oferint un espai en què es posi en relleu l'entonació, la musicalitat de les paraules i el vocabulari literari per tal d'enriquir el nostre llenguatge.

En el transcurs del confinament de l'any 2020, les biblioteques, com tants altres col·lectius, ens vam veure abocades a reconvertir algunes de les nostres propostes i activitats, que vam desenvolupar en format virtual. És així com "La capsa de les paraules" va esdevenir durant aquest període una proposta audiovisual. La intenció va ser beure de la idea original, sense perdre l'ancoratge en l'oralitat, tot i que en la seva transformació també es va enriquir estèticament i creativament, i es va convertir, al final, en una proposta amb identitat pròpia.

Passat aquest període, hem valorat que tot aquest material pot ser una proposta molt vàlida per a les escoles. El recurs fusiona l'audiovisual amb la part presencial i s'hi sumen activitats creatives per fer-lo créixer en el marc de l'aula escolar.

Objectius

- Desvetllar i potenciar la capacitat de l'escolta.
- Donar a conèixer refranys, dites i endevinalles de la cultura popular de forma lúdica i creativa.
- Afavorir un enriquiment del vocabulari i fomentar el llenguatge literari i oral.
- Oferir una proposta estètica i creativa que convidi l'alumnat a desenvolupar activitats de creació pròpia relacionades amb el tema de "La capsa" i els llibres i materials que l'acompanyen.
- Propiciar un espai a l'aula dedicat a l'oralitat.
- Teixir sinergies entre les escoles i les biblioteques públiques.

EXPLORACIÓ DEL RECURS

FLORS

A continuació us oferim la proposta del recurs educatiu, que podeu adaptar, ampliar o transformar segons les vostres necessitats de funcionament escolar i dinàmiques d'aula.

1. Visualització de "La capsa de les paraules", en format virtual en una pantalla gran.
2. Racó de "La capsa de les paraules" a l'aula amb petites estones diàries o setmanals, breus, per jugar amb les endevinalles, dites i refranys, embarbussaments i petits poemes.
3. Proposta d'activitats creatives en relació amb "La capsa": taller d'art, escriptura creativa i laboratori científic.

1

Visualització de "La capsa de les paraules" FLORS:
al codi QR de la portada

CONTINGUT: Refranys - Endevinalla - Paraula - Poema - Bibliografia

Racó de "La capsa de les paraules" a l'aula amb petites estones diàries o setmanals, breus, per jugar amb les endevinalles, dites i refranys

ALGUNS EXEMPLES. ALS LLIBRES DE "LA CAPSA" I A LA XARXA EN TROBAREU MOLTS MÉS

REFRANY

**Si no plora el cel,
no riu la terra amb flors**

REFRANY

**Qui primer cull la flor
se n'emporta l'olor**

REFRANY

**Flor en abundor a la primavera,
bona tardor ens espera**

ENDEVINALLA

**El meu perfum acarona
parelles d'enamorats,
vigila que no et punxis quan
em cullis amb les mans**

Làmines

AL RECURS HI TROBAREU ALGUNES LÀMINES PLASTIFICADES PER POSAR AL RACÓ DE "LA CAPSA". A mesura que descobriu nous recursos d'oralitat els podeu imprimir i afegir. Els infants poden participar en la cerca de nous materials (endevinalles, refranys, poemes, embarbussaments...) sobre les FLORS i totes les idees que vulgueu associar-hi.

L A C A P S A
D E L E S
P A R A U L E S

REFRANY

**Març ventós i abril plujós
fan el maig ben florit i formós**

Proposta d'activitats
creatives de
"La capsa"

3

Les activitats que us proposem aquí
són opcionals. La idea és que escolliu
les que més us agradin o us encaixin millor
en la vostra dinàmica d'aula.

ACTIVITATS

TALLER D'ART

PREMSA DE FLORS I PUNT DE LLIBRE

Us proposem assecar pètals de flors i fulles en una premsa. Si no teniu cap premsa a l'escola, ho podeu fer de manera senzilla utilitzant paper assecant o bé paper de diari i llibres gruixuts que facin pes al damunt. Distribuiu els pètals frescos en els fulls de diari i aneu-los apilant. Poseu-hi un bon pes al damunt i, al cap d'una setmana, ja tindreu els pètals i les fulles secs. Amb aquests preciosos elements podeu fer una composició en forma de punt de llibre o bé de targeta.

ACTIVITATS

ESCRITURA CREATIVA

EL LENGUATGE DE LES FLORS

Inspireu-vos en el llibre "Territorio flor", de l'editorial Mosquito, que ens parla del llenguatge de les flors, el simbolisme i el significat de cadascuna, i escolliu una flor de les que apareixen en el llibre per escriure un text curt (missatge, poema...) sobre el seu significat. A qui li regalaríeu?

Trobareu aquest llibre dins la capsa

ACTIVITATS

LABORATORI CIENTÍFIC

REMEIS NATURALS AMB PLANTES

Les fulles i les flors de les plantes concentren principis actius que poden acompanyar la nostra salut d'una manera respectuosa. Podem elaborar infinitat de remeis casolans amb plantes. Depenent de la disponibilitat d'herbes en cada moment de l'any i de la mena de remei que vulguem, podem elaborar un oli, una tintura, una infusió, una pasta de dents, un xarop, una colònia, un saquet d'olor...

Us proposem una recepta senzilla de **repel·lent de mosquits**:

Ompliu un pot de vidre de flors d'espígol desgranades i aboqueu-hi aigua molt calenta. Espereu que es refredi i, un cop colat, poseu-ho en un envàs amb polvoritzador. Us ho podeu posar directament a la pell. Si voleu que es conservi més dies, hi podeu posar un raig d'alcohol. I si voleu potenciar el seu efecte, afegiu-hi unes gotes d'oli essencial de citronella, d'alfàbrega, d'arbre del te, de llimona, d'espígol, d'eucaliptus o de gerani.

UN PASSEIG I UN QUADERN DE NATURALISTA

A la capsa hi trobareu la "Guia d'herbes silvestres" que ha editat l'Ajuntament de Girona des de l'oficina de sostenibilitat. Coneixent la importància de cada planta, mai més en podrem tornar a dir "males herbes". Us proposem un passeig de reconeixement pel pati de l'escola i pels seus voltants per tal d'identificar les plantes silvestres que hi trobeu. Podeu elaborar un quadern de naturalista tot fent-ne dibuixos o fotografies i confeir la vostra pròpia guia explicant com és cada herba i investigant quines propietats té.

FEM GERMINATS

AMANIDES I ENTREPANS

Les llavors que germinen per fer créixer les plantes comestibles tenen moltes vitamines, minerals i bons nutrients per al nostre cos. Podem fer germinats d'alfals, soja, llenties, raves, remolatxa, ruca, créixens, bròquil, ceba, fonoll... Us proposem que feu germinar llavors que podeu comprar en comerços locals. En una setmana ja tindreu els germinats a punt per menjar! I si voleu, podeu plantar les llavors en un test amb terra i anar-les regant cada dia: n'obtindreu brots també molt bons per menjar. Tant el germinats com els brots els podeu posar a les amanides o dins dels entrepans i us donaran energia extra.

Material: pot de vidre, gasa de cotó, goma elàstica, llavors seques, aigua.

Pas a pas:

1. Poseu en remull les llavors cobertes amb aigua en un pot de vidre de boca ampla durant unes hores.
2. Tapeu el pot amb la gasa subjectada per una goma elàstica. Passat el temps de remull, escorreu les llavors fent servir la gasa com a colador i feu girar el pot perquè quedin enganxades a la paret. Deixeu el pot boca avall una mica inclinat.
3. Cada dia feu dos rentats, posant aigua al pot i escorrent-lo.
4. Passats uns quants dies, veureu com han crescut els vostres germinats!

BOSSETES D'OLOR

Amb uns quadrats de roba de cotó de 20 cm de costat, una mica de cinta o cordill i un grapat de plantes aromàtiques seques, podem fer uns farcellets d'olor per aromatitzar els armaris de roba.

ACTIVITATS

JOC DE MEMÒRIA

CONEIX LES PLANTES TOT JUGANT

Hem confegit un senzill joc de memòria per aprendre a reconèixer algunes de les plantes del nostre entorn tot jugant. El trobareu dins d'una capseta de cartró. I si voleu saber més coses sobre aquestes plantes, els seus usos i propietats, podeu consultar els llibres de "La capsa".

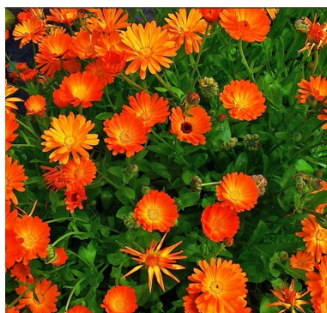
hipèric

sàlvia

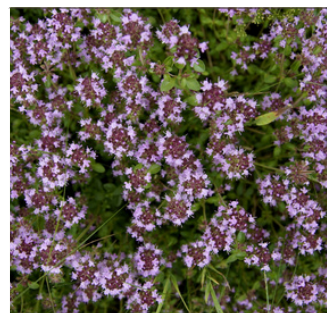
camamilla

calèndula

malva

farigola

romaní

fonoll

espígol

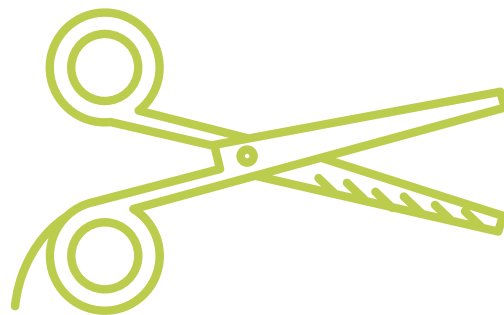

cua de cavall

JOC DE MEMÒRIA

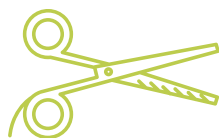
Aquí teniu la plantilla per si voleu elaborar aquest joc de memòria i tenir-lo a la vostra aula un cop retorneu "La capsa" a la biblioteca. Només caldrà que imprimiu, retalleu i plastifiqueu les imatges (dues de cada flor).

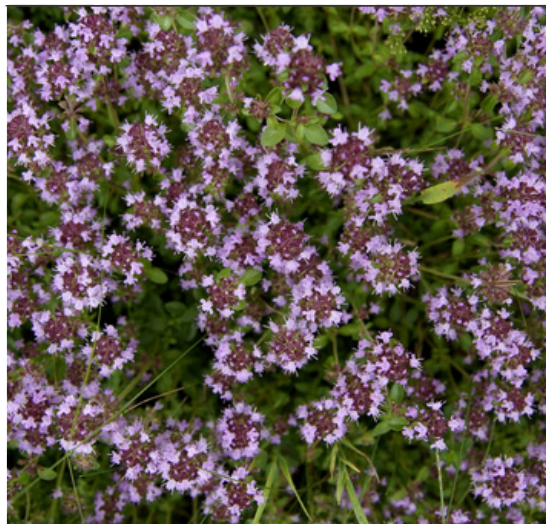
malva

fonoll

hipèric

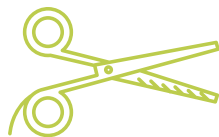
farigola

sàlvia

romaní

espígol

cua de cavall

camamilla

calèndula

Materials i elements

LLIBRES

GUIA D'HERBES SILVESTRES

DOSSIER:

EXPLORACIÓ DE LA CAPSA

PROPOSTES DE CREACIÓ

BIBLIOGRAFIA

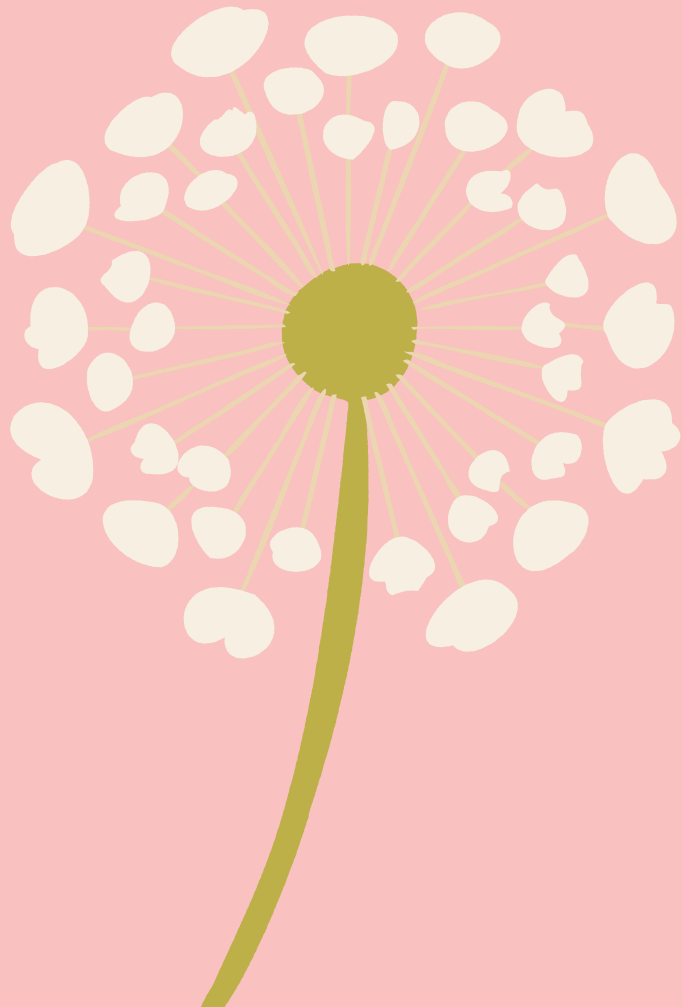
LÀMINES

REGADORA

JOC DE MEMÒRIA

LA CAPSA DE LES PARAULES

FLORS - BIBLIOGRAFIA DE LA CAPSA

MIREU "LA CAPSA" A YOU TUBE

CLIQUEU SOBRE LES PORTADES PER TROBAR
ELS LLIBRES AL NOSTRE CATÀLEG

Territorio flor, de Mia Cassany i Luciano Lozano

Mosquito, 2018

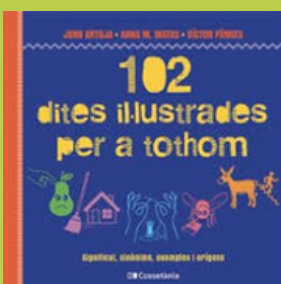
Un dia perfecte, de Jennifer Yerkes

A Buen Paso, 2017

Dents de lleó, de Jang-Sung Kim

Tramuntana, 2016

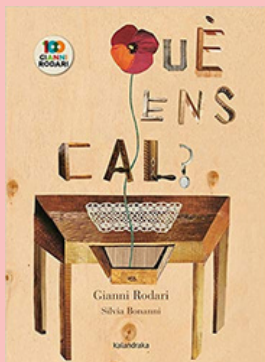
102 dites il·lustrades per a tothom de Joan Antoja, Anna M. Matas i Víctor Pàmies

Cossetània, 2025

Ver la luz, d'Emma Giuliani

Kókinos, 2013

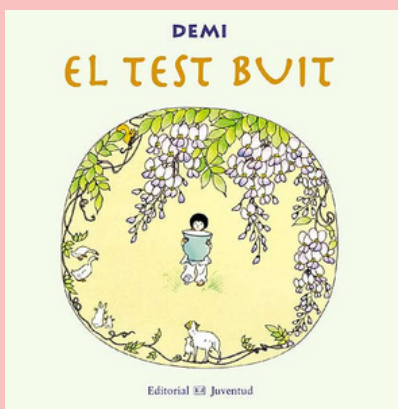
Què ens cal?, de Gianni Rodari i Sílvia Bonanni

Kalandraka, 2020

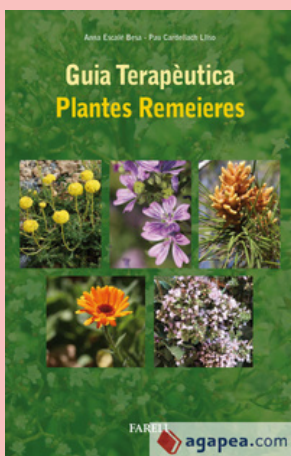
Un camí de flors, de Jonarno Lawson

Libros del Zorro Rojo, 2017

El test buit, de Demi

Joventut, 2010

Plantes remeieres: guia terapèutica, d'Anna Escalé

Farell, 2018

Una petita llavor, de Mar Benegas

Akiara, 2020

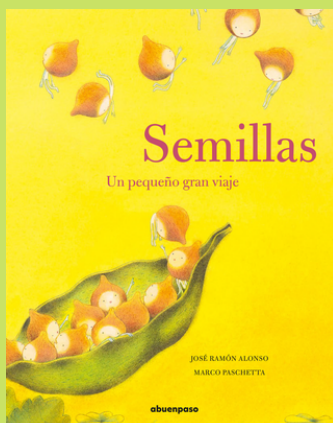
Inventari de les flors, de Virginie Aladjidi

Faktoria K de Libros, 2017

101 flors de camp, de marges i vores de Catalunya que cal conèixer, de Toni Llobet i Llorenç Sàez

Oryx, 2019

Semillas, de José Ramon Alonso

A Buen Paso, 2018

TOTS AQUESTS LLIBRES ELS PODREU TENIR EXPOSATS AL RACÓ DE LES FLORS DE L'AULA MENTRE GAUDIU DEL RECURS, PER LLEGIR DE MANERA LLIURE O BÉ ACOMPANYADA I TAMBÉ EN VEU ALTA.

